

Stratégia a fogyatékosággal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)

Könnyen olvasható változat

Könnyen olvasható az a szöveg,
amelyet egyszerűen foglalmaztak meg,
hogy az értelmi fogyatékosággal élő személyek
és általánosságban az emberek megértsék.

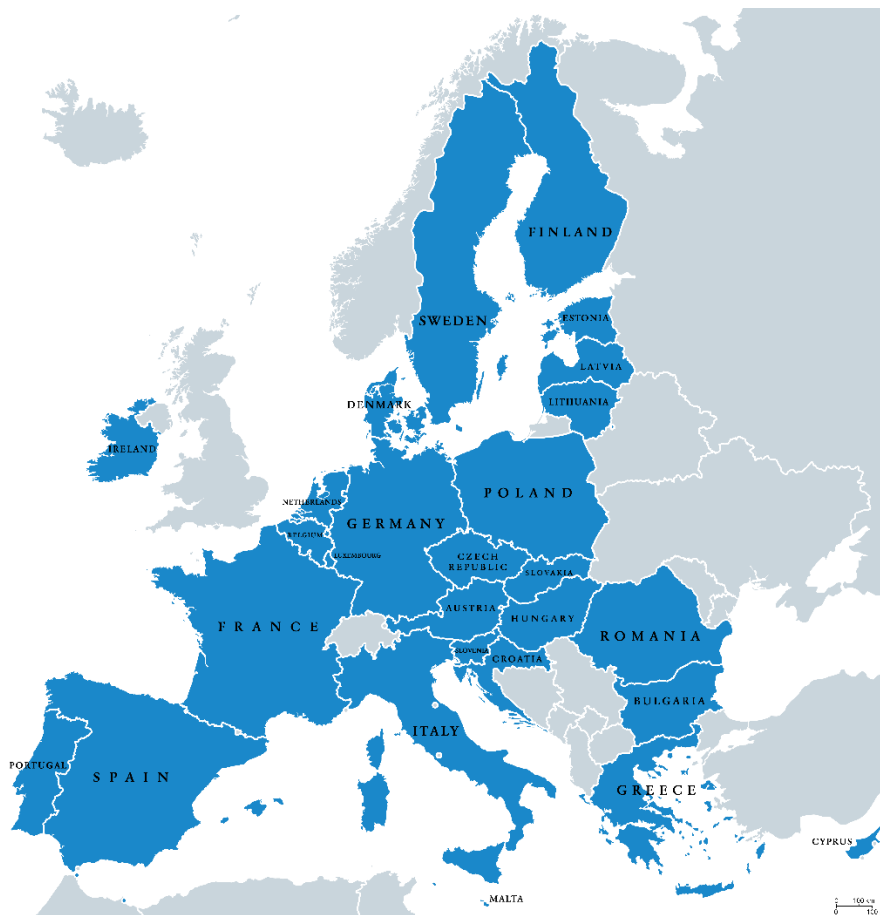
A nehéz szavak magyarázata

A következő részben a szövegben **vastag** betűvel szedett nehéz szavak magyarázata olvasható.

Mindig visszalapozhat ide,
ha újra el szeretné olvasni a magyarázatokat.

Európai Unió

Az Európai Unió 27 európai ország csoportja.
Ezek az országok azért csatlakoztak az Európai Unióhoz,
hogy jobbá, könnyebbé és biztonságosabbá tegyék az emberek életét.

Európai Bizottság

Az Európai Bizottság
az Európai Uniónak az a szerve,

amely az Európai Unió mindennapi munkáját irányítja.

Intézkedéseket hoz és jogszabályokat javasol az Európai Unió számára.

Az Európai Bizottság emellett intézkedéseket hoz,

hogy segítsen a fogyatékossgal élő személyeknek, és megvédje a jogaikat.

Európai Parlament

Az Európai Parlament az Európai Uniónak az a szerve, amelyet az Európai Unióban élő emberek választottak.

Az Európai Unió

Tanácsával együtt

megvitatja és eldönti, hogy milyen jogszabályok legyenek érvényben az Európai Unióban.

Az Európai Unió Tanácsa

Az Európai Unió valamennyi országának kormánya

együttesen alkotja

az Európai Unió Tanácsát,

amely az Európai Parlamenttel együtt

megvitatja és eldönti, hogy milyen jogszabályok legyenek érvényben Európában.

ENSZ-egyezmény

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló

ENSZ-egyezményt

a világ sok állama aláírta.

Ez az egyezmény kimondja, hogy a fogyatékossgal élő személyek ugyanolyan jogokkal rendelkeznek, mint bárki más.

Azt is kimondja, hogyan védhetik meg az országok ezeket a jogokat.

Ezt az egyezményt nevezzük röviden ENSZ-egyezménynek.

Az Európai Unió és annak összes tagállama csatlakozott az ENSZ-egyezményhez.

Ez azt jelenti, hogy megállapodtak abban, hogy érvényre juttatják az ENSZ-egyezményt, és megvédik a fogyatékossgal élő személyek jogait.

A fogyatékossgal élő személyekről szóló stratégia

Ez a rövid neve a „Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című dokumentumnak.

A fogyatékossgal élő személyekről szóló stratégia

egy terv, amely arról szól,

hogyan fogja megvédeni

a fogyatékossgal élő személyek jogait egy tízéves időszakban.

A korábbi stratégia a 2010–2020 közötti időszakra szólt, az új stratégia pedig a 2021–2030 közötti időszakra vonatkozik.

Európai akadálymentesítési irányelv

Ez egy jogszabály, amelyet az Európai Unió azért alkotott, hogy több dolgot és szolgáltatást tegyen akadálymentessé a fogyatékossgal élő személyek számára. Például az alábbiakat:

- bankjegykiadó automaták;
- számítógépek;
- televíziók;
- jegyértékesítő automaták.

Európai fogyatékossgai kártya

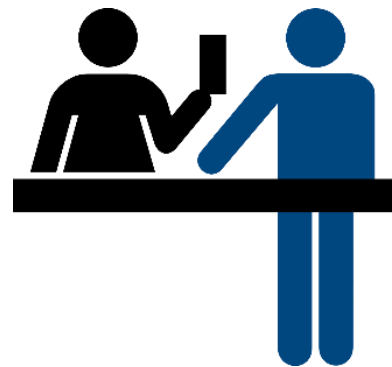
Az európai fogyatékossgai kártya megkönnyítheti a fogyatékossgal élő személyek életét, ha az Európai Unió egy másik országába látogatnak vagy ott élnek.

A kártya révén az uniós tagállamok tudnak a fogyatékossgokról, és kedvezményekben részesíthetik őket a kulturális, sport- és egyéb tevékenységek során.

A fogyatékossgal élő személyek például a kártya felmutatásával kedvezményt kapnak a múzeumi jegyek vagy a futballmeccsbelépők árából.

Az értelmi fogyatékossgal élő személyek a kártya segítségével könnyen olvasható és könnyen érthető tájékoztatást kaphatnak.

Jelenleg még csak az Európai Unió néhány országában használják ezt a kártyát.

Akadálymentes

Valami akkor akadálymentes, ha a fogyatékossgal élő személyek és mindenki más is használni tudja azt.

Ha valami nem akadálymentes, a fogyatékossgal élő személyek nem biztos, hogy használni tudják azt.

Például,

- ha az épületekben nincs rámpa, a kerekesszékekben ülő emberek nem tudnak bemenni;
- ha a telefonok nem akadálymentesek, a vakok nem tudnak kommunikálni a segítségükkel;
- ha az információk nem könnyen olvashatóak, az értelmi fogyatékossgal élő személyek nem értik meg őket.

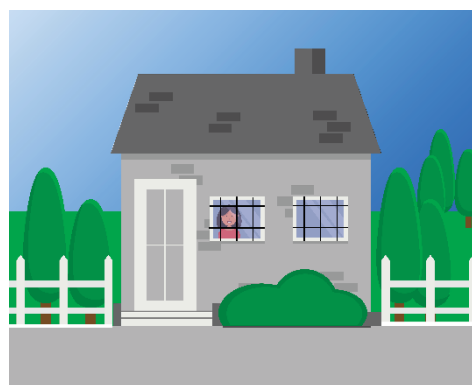
Intézetek

Az intézetek olyan helyek, ahol fogyatékossgal élő személyek élnek, távol más emberektől.

Azok, akik intézetben élnek, nem vesznek részt a közösség életében.

Elképzelhető, hogy nem tudnak saját döntéseket hozni az életükről.

A fogyatékossgal élő személyeknek joguk van ahhoz, hogy döntsenek a saját életükről és a közösség tagjai legyenek.

Menekültek

A menekültek olyan emberek,
akik elhagyják országukat
és otthonukat,
mert ott már nem érzik
biztonságban magukat.
Például lehet, hogy háború
dúl országukban,
és veszélyben van az életük.
Az elmúlt években
sok menekült érkezett Európába
a jobb élet reményében.

Mi a fogyatékossgal élő személyekről szóló stratégia lényege?

2021 márciusában az **Európai Bizottság** kiadta a „Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című dokumentumot, vagyis röviden **a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégiát.**

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégia egy terv, amely arról szól, hogy az Európai Bizottság hogyan fogja megvédeni a fogyatékossgal élő személyek jogait a következő 10 évben.

Sajnos Európában sok fogyatékossgal élő személynek nincsenek ugyanolyan lehetőségei az életben, mint a nem fogyatékossgal élő személyeknek. Sok minden nem hozzáférhető számukra. Gyakran kimaradnak dolgokból. Elképzelhető, hogy rosszul vagy igazságtalanul bánnak velük.

Még nehezebb a helyzete a fogyatékossgal élő nőknek, az **intézetekben** fogyatékossgal élő személyeknek vagy a fogyatékossgal élő **menekülteknek.**

Az Európai Bizottság azért dolgozta ki a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégiát, hogy a fogyatékossgal élő személyek élhessenek jogaikkal,

és ugyanolyan esélyeik legyenek, mint bárki másnak.

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló stratégiának megfelelően a következő 10 évben az Európai Bizottság továbbra is mindent megtesz azért, hogy megkönnyítse a fogyatékossgal élő személyek életét. A stratégia értelmében az Európai Bizottság többek között az alábbi területekre fog összpontosítani:

1. ENSZ-egyezmény

Az Európai Unió és annak összes tagállama csatlakozott az **ENSZ-egyezményhez**. Ez azt jelenti, hogy beleegyeztek abba, hogy azt fogják tenni, amit az ENSZ-egyezmény előír a fogyatékossgal élő személyek jogainak védelme érdekében.

Az elkövetkező években az **Európai Bizottság** továbbra is együttműködik az Európai Unió tagállamaival, hogy érvényre juttassák az ENSZ-egyezményt Európában, és biztosítsák, hogy a fogyatékossgal élő személyek

- ugyanazokat a jogokat élvezzék, és ugyanolyan esélyekkel rendelkezzenek, mint mások;
- megkapják a megfelelő élethez szükséges támogatást;
- igazságosan és tiszteletteljesen bánjanak velük;

- saját maguk dönthessenek az életükről.

Az Európai Bizottság emellett együttműködik más országokkal is, amelyek csatlakoztak az ENSZ-egyezményhez, így lehetőségük nyílik tanulni egymástól.

2. Akadálymentesség

Az akadálymentesség nagyon fontos a fogyatékossgal élő személyek számára.

Ha a dolgok nem **akadálymentesek**, nem tudnak részt venni a közösség életében úgy, ahogy mások. Például, ha az épületek és utcák nem akadálymentesek, a fogyatékossgal élő személyek nem tudnak ugyanúgy közlekedni, mint mások.

Az **Európai Unió** jogszabályokat hozott, hogy akadálymentessé tegye a dolgokat és szolgáltatásokat a fogyatékossgal élő személyek számára.

Például megalkotta az **európai akadálymentesítési irányelvet**, hogy mindenki számára hozzáférhetővé tegyen bizonyos dolgokat és szolgáltatásokat.

Emellett jogszabályokat alkotott, hogy megvédje a fogyatékossgal élő személyek jogait utazás alkalmával.

Az eredmények ellenére sok dolog és szolgáltatás továbbra sem akadálymentes Európában, és a fogyatékossgal élő személyek nem mindenben tudnak részt venni.

Az elkövetkező években az Európai Bizottság arra törekszik az Európai Unió tagállamaival együtt, hogy betartassák ezeket a jogszabályokat, és akadálymentessé tegyék a dolgokat és szolgáltatásokat minden ember számára.

Az **Európai Bizottság** emellett 2022-re létrehozta az európai akadálymentességi központot.

Ebben a központban

- az akadálymentességgel foglalkozó személyek megoszthatják egymással tudásukat, és tanulhatnak egymástól;
- az európai országok együttműködhetnek annak érdekében, hogy akadálymentessé tegyék a dolgokat a fogyatékossgal élő személyek számára.

3. Szabad mozgás

A szabad mozgás azt jelenti, hogy az **Európai Unióban** élő emberek az Európai Unió bármely országában dolgozhatnak, tanulhatnak és élhetnek.

Például egy német személy Franciaországban tanulhat vagy dolgozhat.

A szabad mozgás sajnos gyakran nehéz vagy lehetetlen a fogyatékossgal élő személyek számára.

Nehézségebbe ütközhetnek,

amikor az Európai Unió egy másik országába akarnak menni vagy ott akarnak élni, mert

- lehet, hogy ez a másik ország nem ismeri el a fogyatékoságukat;
- nem biztos, hogy megkapják az ottani élethez szükséges segítséget.

Az elkövetkező években

az **Európai Bizottság** arra törekszik,

hogy a fogyatékosággal élő személyek a szabad mozgáshoz való jogukkal is élhessenek.

Meg kívánja erősíteni az **európai fogyatékosági kártya** szerepét, hogy ezáltal könnyebben elismerhessék

a fogyatékosággal élő személyeket,

és az ilyen személyek több mindenhez férhessenek hozzá,

amikor az Európai Unió valamelyik másik tagállamába költöznek.

4. Szavazati jog

A szavazati jog nagyon fontos.

Valamennyi európai ember számára biztosítani kell a szavazati jogot és annak jogát, hogy eldönthessék, ki hozza a döntéseket és jogszabályokat Európában.

Biztosítani kell számukra

a választásokon való indulás jogát is.

Ez azt jelenti, hogy mások szavazhatnak rájuk,

és megválaszthatják őket, hogy döntéseket hozzanak Európában.

A fogyatékosággal élő személyek számára is biztosítani kell ezt a jogot. Az ő szavazatuk is ugyanúgy számít, mint bárki másé.

A fogyatékosággal élő személyek közül Európában sajnos nem mindenki élhet ezzel a joggal, mert nem minden akadálymentes számukra.

Néhány fogyatékossgal élő személy
pedig nem szavazhat vagy nem indulhat a választásokon
a fogyatékossga miatt.
Nem dönthetnek a saját életükről.
Mások döntenek helyettük.
Ez nem igazságos.

Az elkövetkező években
az **Európai Bizottság** biztosítani kívánja,
hogy a fogyatékossgal élő személyek is szavazhassanak
és indulhassanak a választásokon.

5. Független élet

A fogyatékossgal élő személyeknek joguk van a független élethez és
ahhoz,
hogy dönthessenek a saját életük felett.
Például joguk van eldönteni,
hogy hol, hogyan és kivel akarnak élni.
Az európai országoknak biztosítaniuk kell,
hogy valamennyi fogyatékossgal élő személy élhessen ezzel a
jogával.

Sajnos vannak olyan fogyatékossgal élő személyek Európában, akik
intézetekben élnek,
távol a közösségtől.
Elképzelhető, hogy nem tudnak dönteni a saját életükről.

Az elkövetkező években az **Európai Bizottság** szorosan együttműködik az **Európai Unió** tagállamaival, hogy a fogyatékossgal élő személyek megkapják a megfelelő támogatást ahhoz, hogy

- önállóan, ne pedig intézetekben, más emberektől távol éljenek;
- saját maguk dönthessenek az életükről;
- részt vehessenek a közösség életében, ahogy bárki más.

6. A munkához való hozzáférés

A munkához való hozzáférés azt jelenti, hogy mindenki számára biztosítani kell annak lehetőségét, hogy dolgozzon és pénzt keressen.

Sajnos túl sok fogyatékossgal élő személynek nincs munkája. Lehet, hogy azért, mert

- az irodák, az utcák, a közlekedés stb. nem **akadálymentesek**, és a fogyatékossgal élő személyek nem tudják másokhoz hasonlóan használni őket;
- sok fogyatékossgal élő személynek nincs lehetősége képzéseken részt venni és a munkavállaláshoz szükséges új készségeket tanulni.

Ha a fogyatékossgal élő személyeknek nincs munkájuk, nagyobb valószínűséggel szegények és mellőzöttek.

Az elkövetkező években az **Európai Bizottság** biztosítani kívánja, hogy a fogyatékossgal élő személyek

- képzéseken vehessenek részt, és új készségeket tanulhassanak;
- munkát kapjanak, és függetlenek legyenek.

7. Az igazságszolgáltatáshoz való jog

Az igazságszolgáltatáshoz való jog azt jelenti, hogy az emberek a bírósághoz fordulhatnak, ha úgy érzik, hogy rosszul vagy igazságtalanul bánnak velük. A bíróság meghallgatja és megvédi őket.

Európában néhány fogyatékossgal élő személy sajnos nem élhet az igazságszolgáltatáshoz való jogával. Lehet, hogy még akkor sem tudnak bírósághoz fordulni segítségért, ha rosszul vagy igazságtalanul bánnak velük.

Az elkövetkező években az **Európai Bizottság** biztosítani kívánja, a fogyatékossgal élő személyek ugyanúgy élhessenek az igazságszolgáltatáshoz való jogukkal, mint bárki más.

A fogyatékossgal élő személyek így bírósághoz fordulhatnak a jogaik védelme érdekében,
ha rosszul vagy igazságtalanul bánnak velük.

8. Az oktatásba való bejutás

Az oktatásba való bejutás azt jelenti, hogy mindenkinek joga van iskolába és egyetemre járni, új dolgokat tanulni és a készségeit fejleszteni.

Sajnos sok fogyatékossgal élő fiatalnak nincs lehetősége befejezni az iskolát vagy egyetemre menni.
Sok minden nem akadálymentes,
és emiatt előfordulhat, hogy kimaradnak az oktatásból.
A fogyatékossgal élő gyerekeknek gyakran olyan speciális iskolákba kell járniuk,
ahol csak fogyatékossgal élő gyerekek tanulnak.
Előfordulhat, hogy nem járhatnak ugyanabba az iskolába, mint a többi gyerek.

Az elkövetkező években
az **Európai Bizottság** arra törekszik
az **Európai Unió** tagállamaival együtt,
hogy a fogyatékossgal élő gyerekek közül többen
járhassanak iskolába a többi gyerekekkel együtt.

9. Az egészségügyi ellátás igénybevételének lehetősége

Az egészségügyi ellátás igénybevételének lehetősége azt jelenti, hogy az emberek kórházba mehetnek, felkereshetnek egy orvost, és megvásárolhatják a szükséges gyógyszereket, ha betegek.

A fogyatékossgal élő személyeknek ugyanolyan joguk van a jó egészségügyi ellátáshoz, mint bárki másnak.

Gyakran azonban nem tudnak élni ezzel a jogukkal, mert lehet, hogy az egészségügyi ellátás túl drága vagy túl messze van. Az is lehet, hogy a kórházak és más helyek nem akadálymentesek, így nem tudják könnyen felkeresni őket, ha betegek.

Az elkövetkező években az **Európai Bizottság** arra törekszik az **Európai Unió** más tagállamaival együtt, hogy a fogyatékossgal élő személyek könnyebben vehessék igénybe a megfelelő egészségügyi ellátást.

10. Hozzáférés a művészetekhez, sportokhoz és szabadidős utazáshoz

Sok fogyatékossgal élő személy gyakran kimarad a művészetekkel, sportokkal és szabadidős utazással kapcsolatos tevékenységekből.

Például lehet, hogy nem tudnak

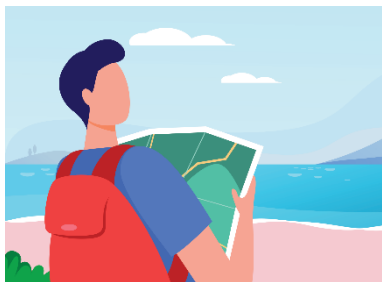
- múzeumba menni;

- sportolni, például kosárlabdázni és teniszezni;

- elmenni nyaralni.

Ezek a tevékenységek hozzájárulnak ahhoz, hogy az emberek a közösség tagjai legyenek. A fogyatékossgal élő személyeknek is joguk van ezekhez a tevékenységekhez.

Az elkövetkező években az **Európai Bizottság** arra törekszik, hogy ezek a tevékenységek

hozzáférhetőek legyenek a fogyatékossgal élő személyek számára. Ha ezek a tevékenységek hozzáférhetők, a fogyatékossgal élő személyek is részt vehetnek bennük, és a közösség tagjai lehetnek.

11. Munkavállalás Európán kívül

Az **Európai Unió** arra is törekszik, hogy más országokban is segítsen az embereknek. Néhány szegényebb országban az emberek nem biztos, hogy hozzájutnak a megfelelő élethez szükséges alapvető dolgokhoz. Például lehet, hogy nincs munkájuk vagy nem tudnak elég ételt biztosítani a családjuknak.

Ezekben az országokban a fogyatékossgal élő személyek számára még nehezebb a helyzet. Lehet, hogy nem kapják meg a megfelelő élethez szükséges segítséget.

Az Európai Unió programokat dolgozott ki, hogy segítsen ezeknek az országoknak.

A pénze egy részét arra költi, hogy ezekben az országokban jobb élete legyen az embereknek.

Az elkövetkező években az **Európai Bizottság** igyekszik elérni, hogy a szegényebb országokban végzett munkája a fogyatékossgal élő személyeknek is segítsen. A fogyatékossgal élő személyeket nem szabad hátrahagyni.

12. Fontos információk gyűjtése

A fogyatékossgal élő személyeknek nyújtott segítség érdekében az **Európai Uniónak** fontos információkat kell gyűjtenie róluk.

Például tudnia kell, hogy közülük hányan

- élnek intézetben;
- nők;
- élnek értelmi fogyatékossgal.

Ez biztosítja, hogy senkiről se feledkezzen meg, és senkit se hagyjon hátra.

Az elkövetkező években

az **Európai Bizottság** igyekszik összegyűjteni ezeket a fontos információkat.

Így jobban megértheti a fogyatékossgal élő személyek helyzetét,

és megfelelő segítséget nyújthat nekik.

Hogyan valósítható meg a fogyatékossgal élő személyekről szóló stratégia

Annak érdekében, hogy megvalósítsa a **fogyatékossgal élő személyekről szóló stratégiát**,

és megkönnyítse a fogyatékossgal élő személyek életét,

- az **Európai Bizottság** együttműködik az **Európai Unió** tagállamaival, hogy segítse a fogyatékossgal élő személyek jogainak védelme érdekében végzett munkájukat;
- az Európai Bizottság együttműködik az Európai Unió valamennyi szervével és hivatalával. Például együttműködik az **Európai Parlamenttel** és az **Európai Unió Tanácsával** annak érdekében, hogy a jogszabályok és döntések meghozatalakor figyelembe vegyék a fogyatékossgal élő személyek érdekeit;
- az Európai Bizottság együttműködik

a fogyatékosággal élő személyekkel foglalkozó szervezetekkel.
Meghallgatja a véleményüket és támogatja
a fogyatékosággal élő személyek jogaival kapcsolatban végzett
fontos munkájukat;

- az Európai Bizottság biztosítani fogja sok dolog és szolgáltatás **akadálymentességét** a fogyatékosággal élő személyek számára. Például arra törekszik, hogy az épületei akadálymentesek legyenek, és több információ legyen könnyen olvasható. Emellett el kívánja érni, hogy több fogyatékosággal élő személy dolgozzon az irodáiban.

2024-ben az Európai Bizottság jelentést készít a fogyatékosággal élő személyekről szóló stratégia megvalósítása terén folytatott munkájáról. A jelentés beszámol az eredményekről és arról, hogy mit csinálhatna jobban az Európai Bizottság.

További információk

Ha kérdései vannak
a fogyatékossgal élő személyekről szóló
stratégiáról,
az alábbi e-mail-címen érhet el bennünket:
EMPL-C3-UNIT@ec.europa.eu

Ezt a könnyen olvasható szöveget Lila Sylviti írta,
és Soufiane El Amrani ellenőrizte.
A könnyen olvasható szövegekkel kapcsolatban
az alábbi weboldalon talál további információkat:
easy-to-read.eu

